

TEMPS ERA TEMPS

Perill per als Parcs Naturals

Tot i la satisfacció dels ajuntaments i institucions ebreques per l'augment de visitants al territori durant este darrer estiu, s'ha aixecat la veu d'alarma perquè aquesta massificació pot comportar problemes al manteniment de la qualitat dels parcs naturals existents. No sempre el comportament d'alguns visitants és prou curós amb la preservació del medi natural i la neteja dels espais que ocupen.

Josep Bayarri Raga,
periodista

A les Terres de l'Ebre hi ha dos parcs naturals: el del delta de l'Ebre creat el 1983 i ampliat tres anys després i el dels Ports del 2001. El primer aplega 7.700 hectàrees a la desembocadura del riu i les badies, dins les comarques ebreques del Baix Ebre i el Montsià. El Parc dels Ports amb 35.000 hectàrees a terres de l'Ebre a més d'altres 5.000 del Parc Natural de la Tinença de Benifassà, que és la part dels Ports dins el País Valencià i encara prop de 8.000 hectàrees més als paratges del Parrissal dins el terme aragonès de Beseit. Aquesta coincidència ha estat, entre altres, el motiu pel qual la UNESCO va declarar el 2013 les Terres de l'Ebre com a reserva de la Biosfera.

L'atracció de visitants al Delta és relativament recent, fins ben avançat el segle passat era un territori gairebé ignorat i menystingut i els seus valors ecològics i ambientals valorats només per una minoria d'estudiosos. La celebració del *Seminari Internacional sobre Deltas de la Mediterrà-*

nia (Tortosa, 1980) va fer que Europa constatés l'existència d'una gran reserva natural a un delta fins aleshores només valorat per la seua productivitat agrícola. Tres anys després es creava el Parc Natural i a finals de segle molta gent començava a assabentar-se de la potencialitat del Delta com a atracció de visitants. Un creixement sostenible del turisme durant molts anys amb la imaginació, la inversió econòmica i l'esforç de promotors del mateix territori s'ha trencat amb la invasió incontrolada d'aquest estiu amb les desplaents imatges de l'istme del Trabucador i les platges de l'Arenal i de la Marquesa.

Ramon Verges Paulí explica (*Es-purnes de la Llar*, vol. VIII TRT, 1934) que a principis del segle XX l'excursió al Port de Tortosa era una veritable aventura fins al punt que eren pocs els tortosins que gosaven emprendre-la. La dificultat del Caragol on l'estret camí d'ase, perillós per un carro que gosava endinsar-se, resultava una contundent barrera. En arribar dalt era un món dessolat on campaven els porcs i les cabres saltatges amb la casa de Damià Jardí ("Cadenes") que era el més afamat

L'atracció de visitants als Parcs naturals de les terres de l'Ebre fou equilibrada fins que el darrer estiu es va disparar la presència incontrolada de gent sense tenir cap cura per la netedat, fet que obligarà a adoptar mesures de control.

caçador, amb els germans Tafalla de Reguers ("els Teclós") i altres proveïen les carnisseries de la ciutat ("el Barraquer", "lo Melero", "L'Arrambiat", "Genillo"...).

A principi de segle es començà a explotar la fusta de forma més massiva obrint-se camins i ampliant-se el Caragol; també fou inici dels estueigs començant a construir-se casetes i esdevenint una colònia d'habituals propietaris (Aragonès, Bosch, Mangrané, Prades, Bau, Calau, Espuny, Blasi...). Fou, però, als anys cinquanta quan es popularitzà l'excursionisme als Ports i la gent del pla va començar a descobrir la muntanya

màgica no tant per fer llargues estades com per a pujades o travessies de poques jornades gaudint del que anaven descobrint. Joan Fusté, amb el seu germà Josep, foren els grans impulsors d'aquesta afeció excursionista pel Port, com ho foren els germans Jordi i Josep Maria Brull, també Àngel Sola, Joan Beltran, Rafel Cobi, Modesto Martínez, impulsor del moviment Scout i José Anguera l'historic fotògraf del Port. En aquest context, el 1954 es va fundar la delegació de la Unió Excursionista de Catalunya i l'any següent es construïa el monòlit de la Verge de la Cinta al cim de Caro pujant a coll tots els materials, fins i

tot l'aigua per a pastar. El 1968 la UEC construïa el Refugi al Mascà.

La facilitat de comunicacions feu que els anys vuitanta es disparés la construcció de xalets a la zona del Mascà, en alguns casos sense les degüdes autoritzacions, cosa que comportà fins i tot actuacions judicials. Després s'ha anat regularitzant la situació i delimitant les zones edificables. L'atterratge massiu dels darrers anys, per part no tant d'excursionistes senderistes sinó de visitants turístics urbans, abocats al consum de la natura, han portat als nivells de deixadesa i degradació que era s'han posat en evidència.